

ICF-CY, een meerwaarde binnen handelingsgerichte diagnostiek

11/02/2020

14u30-15u30

Lies Verlinde,
info@prodiagnostiek.be

Aankondiging: ICF-CY, een meerwaarde binnen handelingsgerichte diagnostiek

Korte voorstelling: Hoe kunnen HGD en ICF-CY in elkaar schuiven om handelingsgericht samen te werken? Hoe kunnen we vanuit ICF-CY doelen formuleren en die vertalen naar concrete aanbevelingen? Prodia doet een voorzet.

Abstract: De centra voor leerlingenbegeleiding werken al zo'n 10 jaar vanuit de handelingsgerichte diagnostische protocollen van Prodia. Sinds het M-decreet vormt ICF een nog belangrijkere kapstok voor het HGD-traject binnen het zorgcontinuüm. In deze sessie gaan we in op de manier waarop de principes van handelingsgericht werken en ICF elkaar versterken en wat de meerwaarde van ICF-CY is binnen HGD. We gaan aan de slag met enkele praktische materialen en tips uit de protocollen en reflecteren over de bruikbaarheid ervan binnen de context van de deelnemers. Deelnemers zijn bij voorkeur vertrouwd met de stappen van een diagnostisch traject en ICF als kader.

Project
PROtocollering **DI**Agnostiek

Mee(r) met diagnostiek

Prodia – doelstellingen

- Ontwikkeling van diagnostische protocollen
 - meer gestandaardiseerd en gelijklopend
 - wetenschappelijk onderbouwd
 - gedragen door onderwijs, CLB, overheid
 - in ruimer verhaal van zorg op school
- Ondersteuning van CLB-implementatie van protocollen

Prodia - doelgroep

CLB-teams, leerkrachten, zorgteams in:

- basis- en secundair onderwijs
- gewoon en buitengewoon onderwijs
- Vlaanderen en Brussel

Het Prodia-team

info@prodiagnostiek.be

- Sarah Schaubroeck (GO!, coördinatie)
- Ann Van Rompaey (Vrij CLB Netwerk)
- Evelien De Waele (Vrij CLB Netwerk)
- Laetitia Bokestaël (Vrij CLB Netwerk)
- Lies Verlinde (Vrij CLB Netwerk)
- Noortje Vervoort (Vrij CLB Netwerk)
- Vanessa De Boitselier (OVSG - POV)

- ▶ Over Prodia
- FAQ's
- Contact

PROTOCOLLEN ▾

ZORGCONTINUÛM ▾

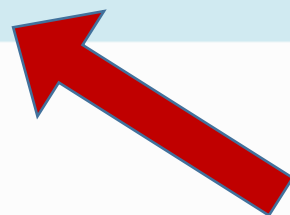
PRODIABRIEF

AAN DE SLAG ▾

FAQ'S

LAATSTE WIJZIGINGEN

Welkom bij Prodia

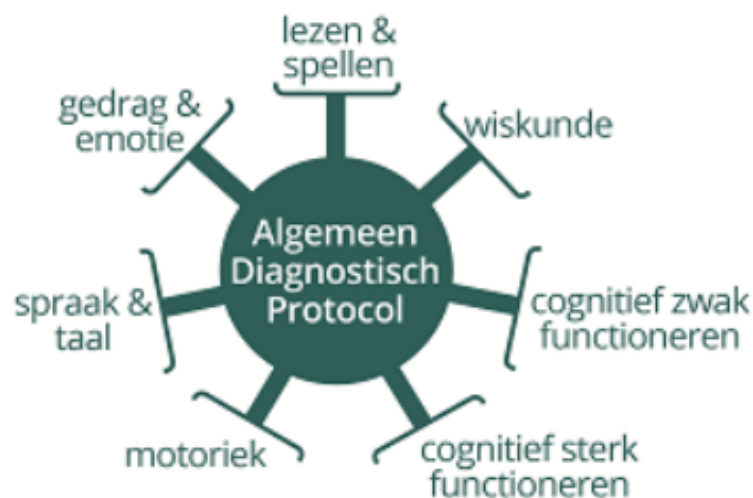

Nieuwsflash

4 nov 2019

Nieuw protocol Cognitief zwak functioneren en verstandelijke beperking

Na Cognitief sterk functioneren kreeg ook het protocol Cognitief zwak functioneren een update. Neem een kijkje op de protocolsite of lees de Prodiabrief.

Theoretisch deel: Denkkaders

- Zorgcontinuüm
- Handelingsgericht werken
- Handelingsgerichte diagnostiek
- **Internationale classificatie van het menselijk functioneren (ICF-CY)**
- Faire diagnostiek
- Rechtspositie en hulpverleningshouding

ICF-CY binnen CLB

Kapstokken in de regelgeving

ICF-CY in onderwijsregelgeving (M-decreet)

- In een 'verslag' van het CLB moeten de onderwijsbehoeften van de leerling worden omschreven met toepassing van een **classificatiesysteem dat wetenschappelijk onderbouwd is en gebaseerd is op een interactionele visie en een sociaal model van handicap**
 - ⇒ *Verwijst o.a. naar ICF-CY (International Classification of Functioning, Disability and Health for Children and Youth)*

Onderwijsbehoeften \approx *persoon met handicap*

- Specifieke onderwijsbehoeften in onderwijsdecreten:
- “langdurige en belangrijke participatieproblemen die te wijten zijn aan het samenspel tussen: functiebeperking(en) op mentaal, psychisch, lichamelijk of zintuiglijk vlak en; beperkingen bij het uitvoeren van activiteiten en; persoonlijke en externe factoren”
- ‘personen met een handicap’ in VN-verdrag:
- “personen met langdurige fysieke, mentale, intellectuele of zintuiglijke beperkingen die hen in wisselwerking met diverse drempels kunnen beletten volledig, daadwerkelijk en op voet van gelijkheid met anderen te participeren in de samenleving”.

Decretale omschrijving van opdracht Prodia

De ontwikkeling en de ondersteuning van de implementatie van handelingsgerichte diagnostische protocollen en ICF in de centra voor leerlingenbegeleiding

Wijze van implementatie ICF-CY door Prodia?

- Pad 1 : Welke info waar (precies) classificeren?
- Pad 2 : Hoe vanuit ICF-CY kijken naar de realiteit van de leerling binnen zijn context?

Vanuit Prodia richten wij ons vooral op pad 2

Hoe versterken ICF-CY en HGW/HGD elkaar?

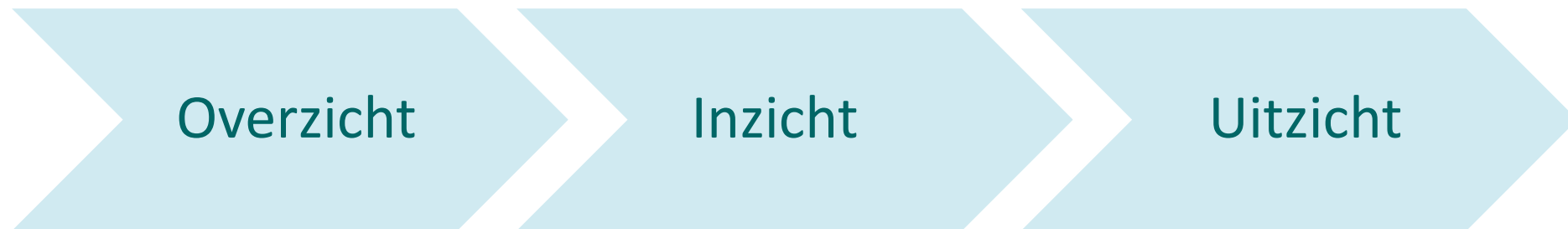
**STILSTAAN
BIJ JE
HANDELEN
IS
VOORUITGANG**

Loesje

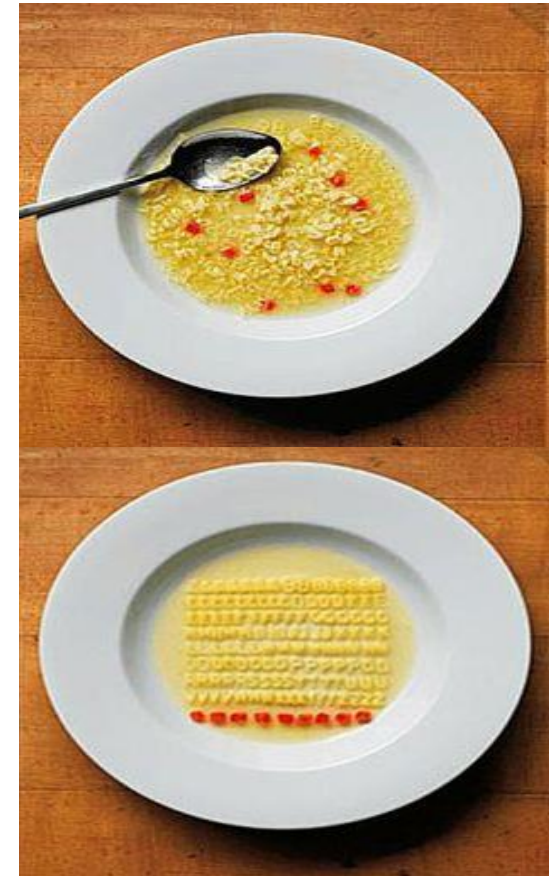
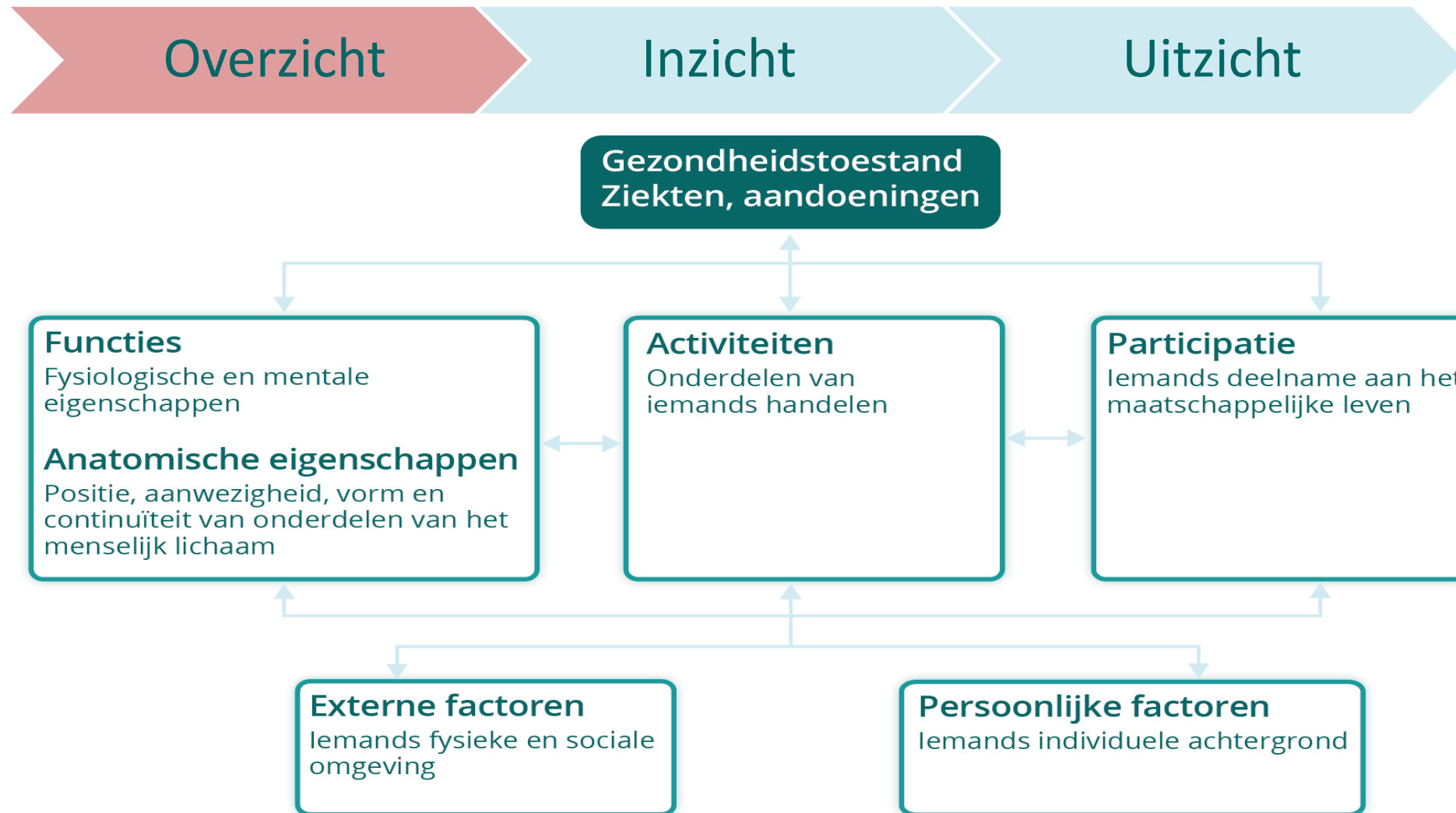

Handelingsgerichte diagnostiek (HGD)

- Wat is er met deze leerling, op dit moment, in deze context aan de hand?
- Hoe komt dat?
- Welke aanpak is nodig/wenselijk?

ICF-CY: overzicht

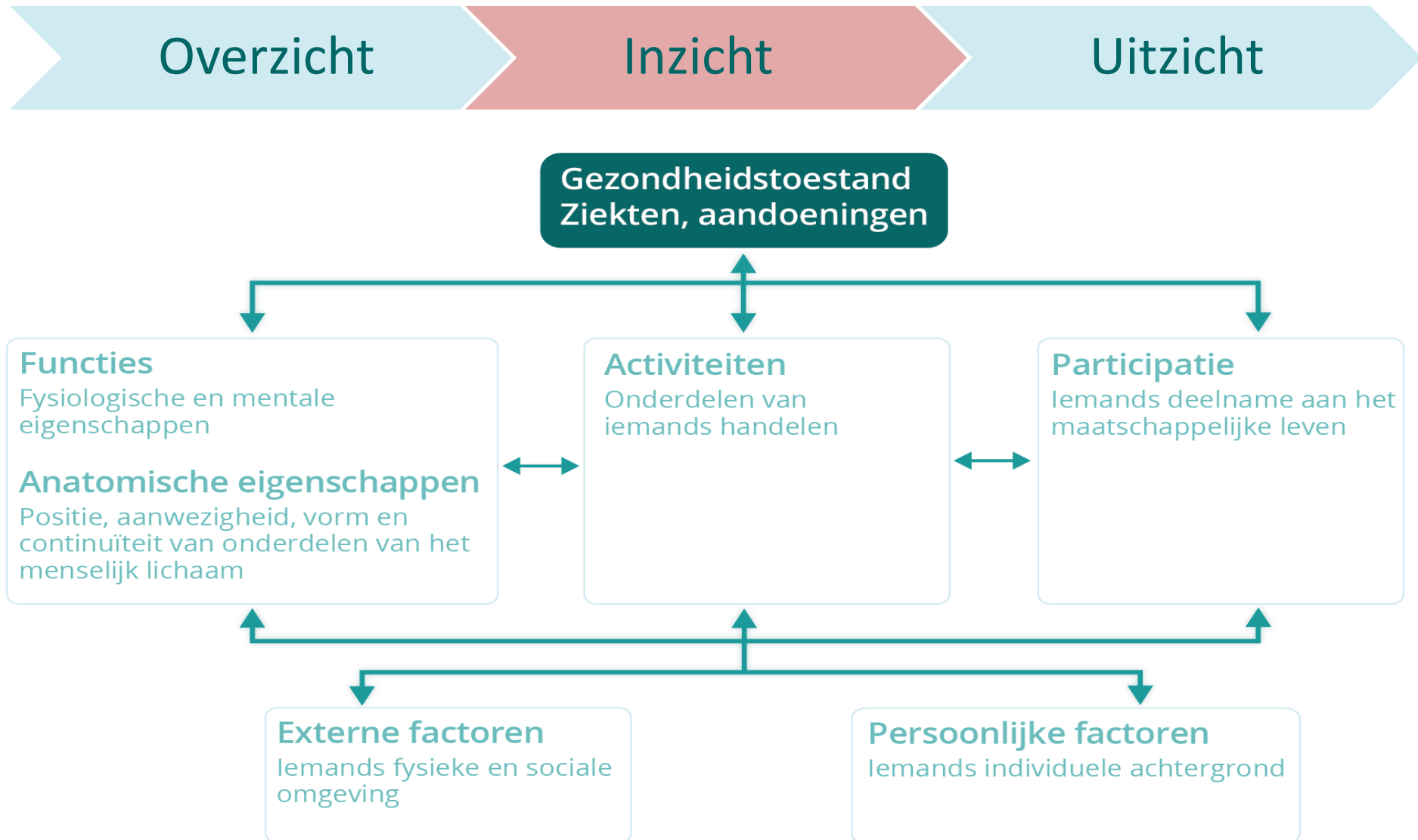
Externe factoren aangevuld met clusters onderwijsleersituatie

- Pedagogisch klimaat
- Klassenmanagement
- Vakkenkennis en didactische vaardigheden
- Kwaliteit van de methode
- Kenmerken van de klasgroep

Externe factoren - Opvoedingssituatie

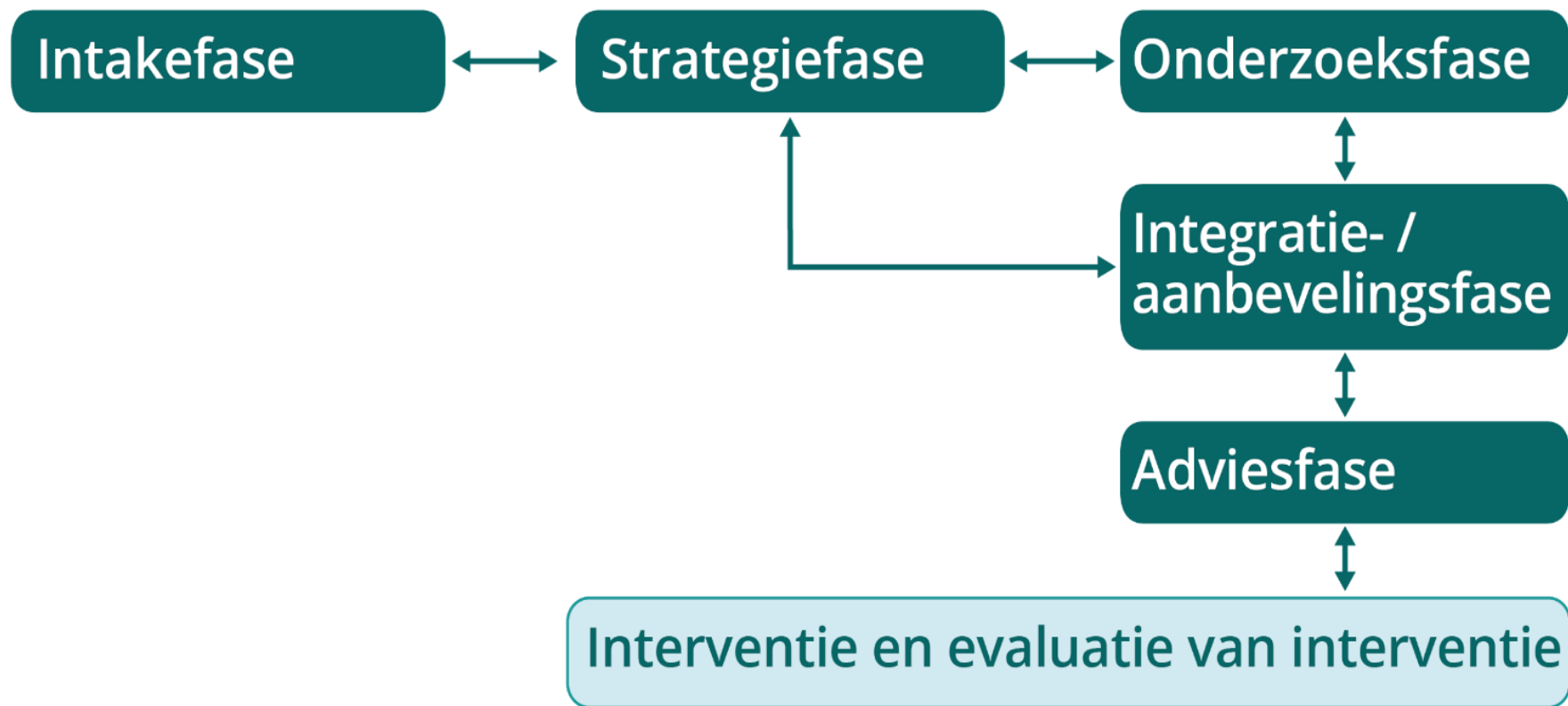
- Mogelijk relevante classificaties bij clustering gegevens opvoedingssituatie noteren bij :
 - Ondersteuning en relaties (e3) – naaste familieleden (e310)
 - Attitudes (e4) – van naaste familieleden (e410)

ICF-CY : inzicht

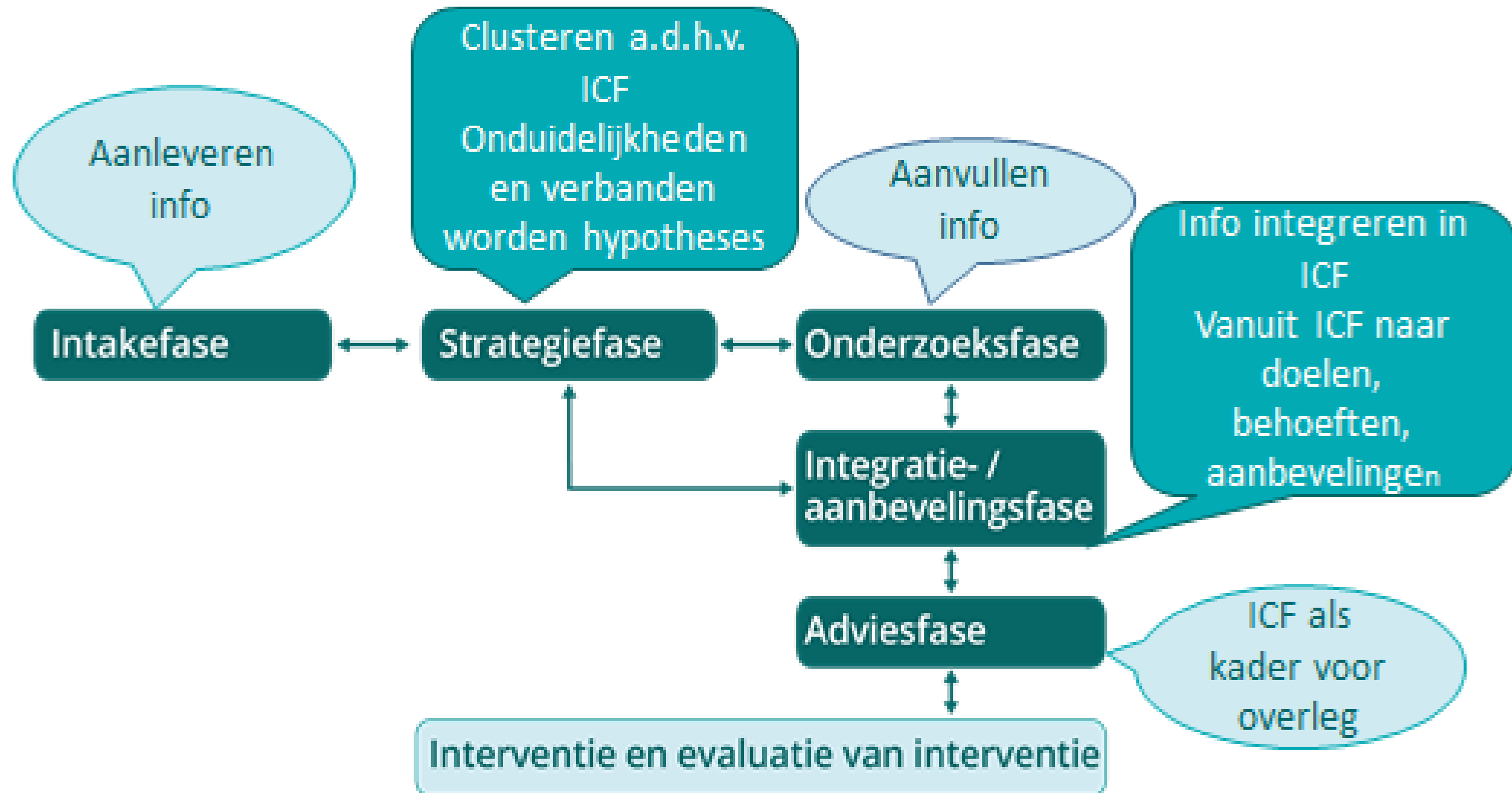

Handelingsgerichte diagnostiek

ICF-CY versterkt HGD in elke fase

HGD in Prodia

Intakefase	Hulpvraag, afstemming verder traject
Strategiefase	Clusteren, hypothesen (als... dan...), onderzoeksvragen
Onderzoeksfase	Antwoord op onderzoeksvragen
Integratie en Aanbevelingsfase	Integratief beeld, Doelen, Onderwijsbehoeften, Aanbevelingen
Adviesfase	Keuze van interventies, afspraken rond uitvoering, opvolging en evaluatie

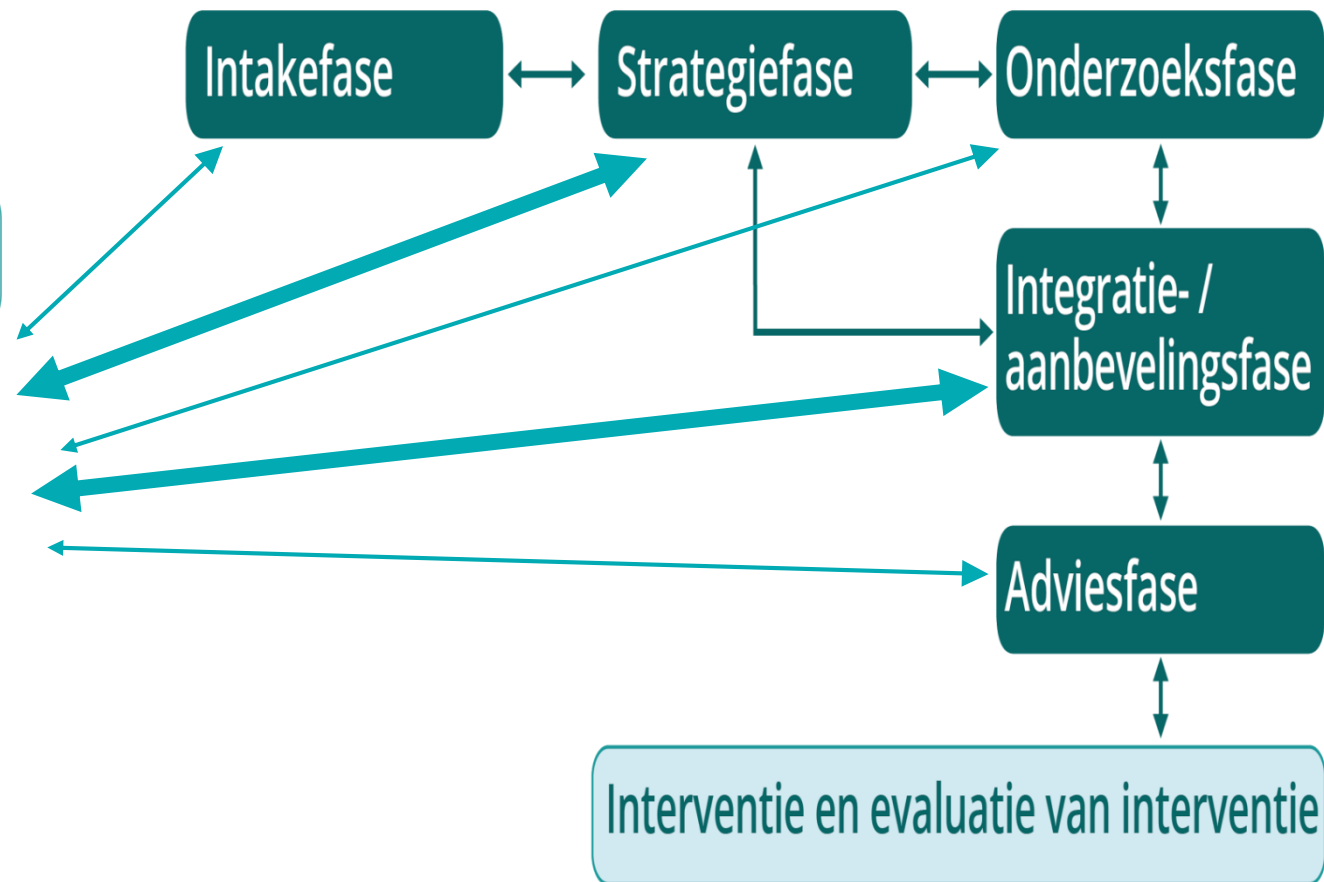
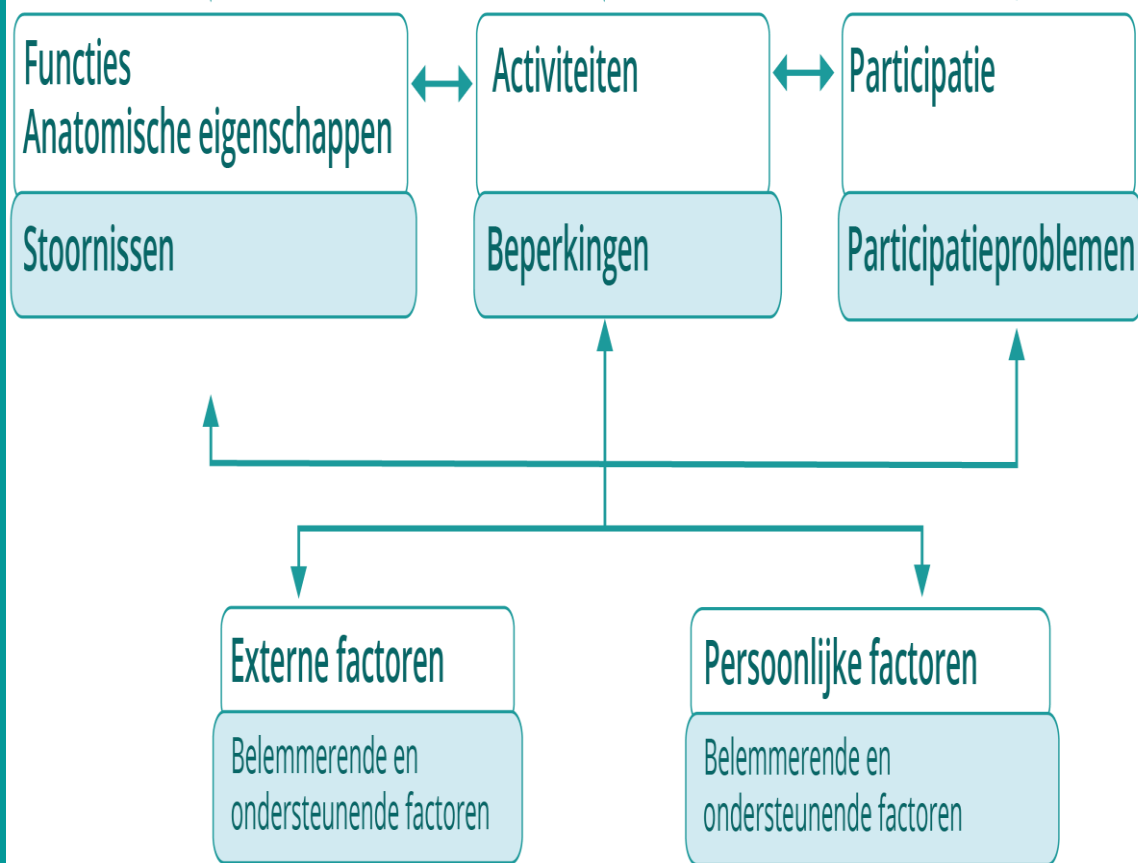

ICF-CY versterkt HGD in elke fase

Intakefase	ICF is onze 'bril' om hulpvraag te verkennen
Strategiefase	Bekomen info clusteren a.d.h.v. ICF
Onderzoeksfase	Overzicht houden over verzamelde info
Integratie en Aanbevelingsfase	Integratief beeld opbouwen a.d.h.v. ICF en van hieruit doelen en onderwijsbehoeften formuleren
Adviesfase	ICF kan kapstok zijn om in gesprek te gaan met betrokkenen

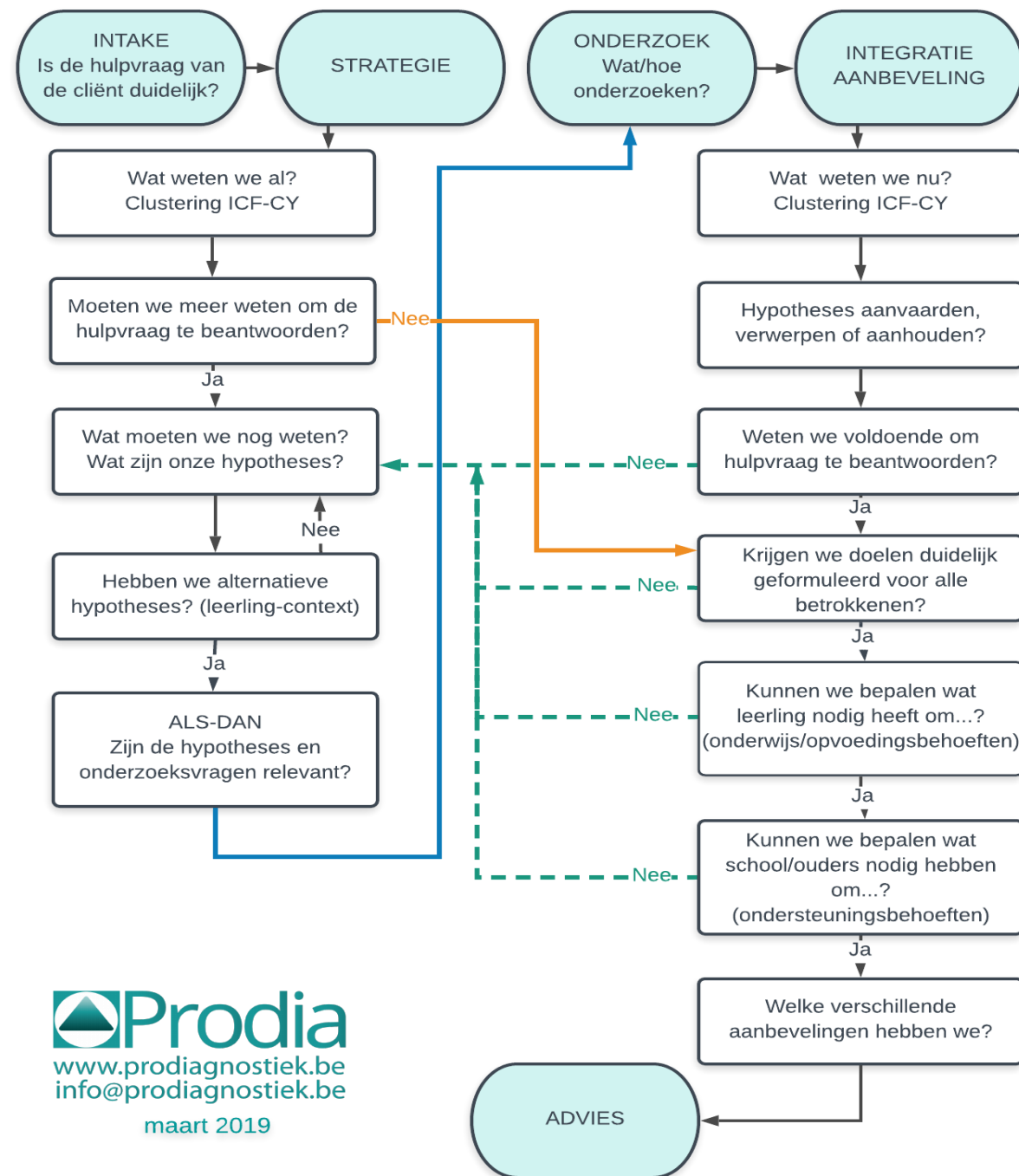

HGD en ICF-CY versterken elkaar

HGD en ICF-CY gecombineerd in Prodia Teamtool

www.prodiagnostiek.be
Aan de slag/Teamtool

Hoe? Wat? Wanneer?

Integratief Beeld - Casus Sam

ADHD ?

Emotieregulatie (-),
inslapen (-), IQchc: Gf
116, Gc 104, Gv 113,
Gs 102, Gsm ?,
Aandacht:
impulsiviteit, auditieve
invoerwerking(-)

Pikt leerstof vaak niet op
Zit vaak te prullen, reageert
heel impulsief, moeite om
lang te concentreren, vindt
zijn materiaal niet terug in
zijn bank
Verstoort motorische onrust

Participeert wisselvallig aan
het klasgebeuren, veel
bijsturing/structuur van
leerkracht nodig, voelt zich
goed op school – heeft
vriendjes en goede band
met juffen

Leerkrachten : duobaan, merken ook positieve
zaken op bij Sam, zijn bereid om mee te werken
Ouders : moeder heeft weerstand tegen 'hokjes'-
denken, erkent wel het druk gedrag

Jongens, 4° lj., gevoelig, groot
rechtvaardigheidsgevoel,
vindt leervakken niet zo leuk

Aan de slag

Formuleer doelen en
onderwijsbehoeften!

Wat willen en wat kunnen we veranderen?

- Denk aan de hulpvraag
- Zoek naar afstemming
- Focus op wat veranderbaar is in functie van optimaliseren van functioneren van de leerling
- Van wenselijk naar haalbaar : wees optimistisch !
- Doelen op lange, middellange en korte termijn
- Prioriteiten stellen
- Begrijpelijk – positief – oplossingsgericht - motiverend

Aanknopingspunten voor doelen vanuit ICF-CY

- Participatie en Activiteiten
- Externe factoren : producten, technologie, ondersteuning van betrokkenen
- Versterken van positieve aspecten en ondersteunende factoren

Doelen, behoeften en aanbevelingen

- **Doelen** = Waar willen we naartoe?
Wat willen we en wat kunnen we veranderen?
- **Behoeften** = Wat heeft de leerling / leerkracht / ouder nodig om het doel te bereiken?
- **Aanbevelingen** = Wat kan je de leerling / leerkracht / ouder mogelijk aanreiken ter ondersteuning van zijn behoeften?

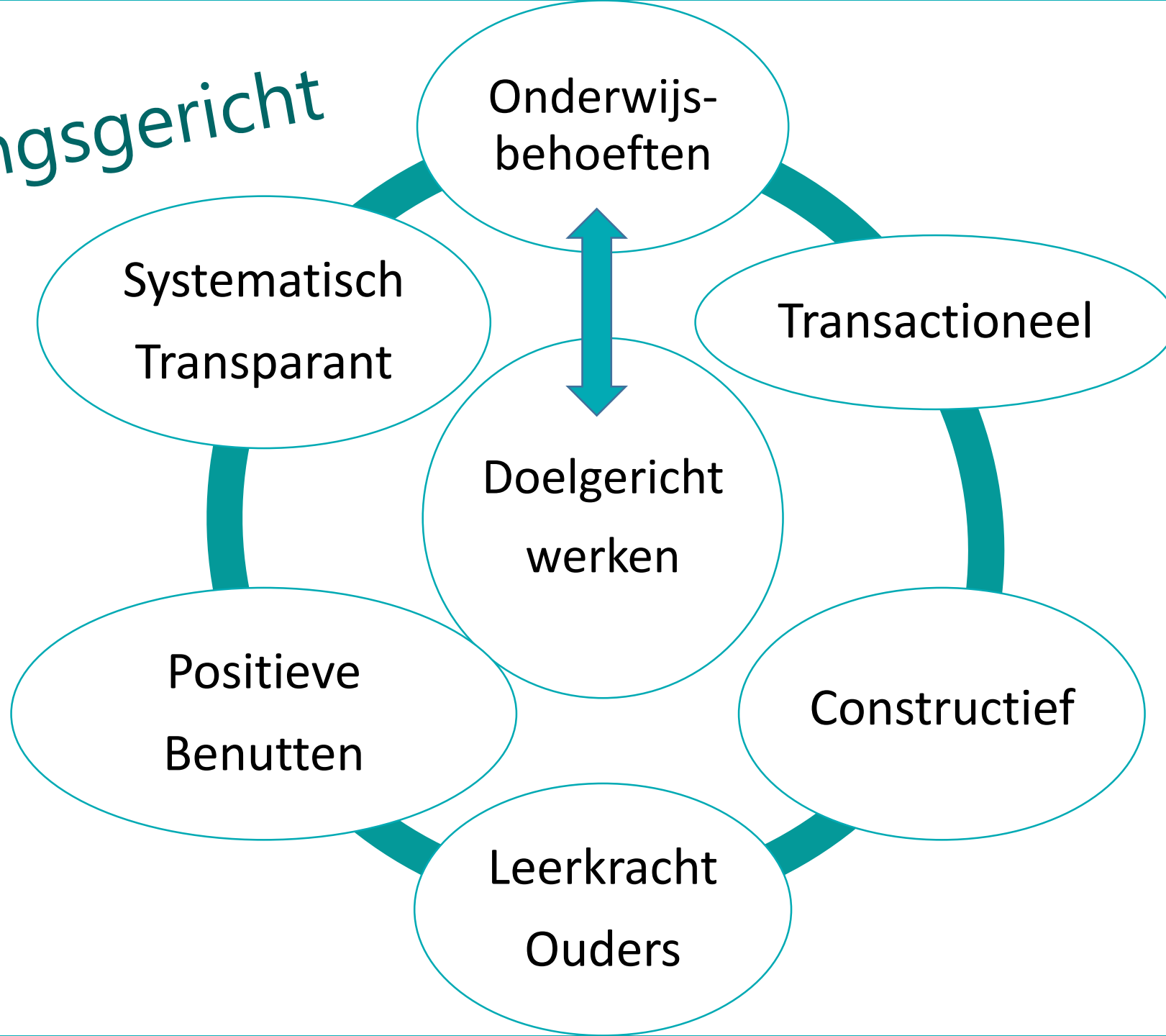
ICF-CY **kan** mij helpen in elk
diagnostisch traject

ICF-CY helpt mij **al** in een
diagnostisch traject

ICF is middel om HGD-traject te versterken,
geen doel op zich.

Handelingsgericht werken

Doelgericht

- Cluster en verzamel relevante informatie in functie van de hulpvraag
- **Valkuil :**
 - ICF als synthese van het volledig leerlingendossier
 - Info zoeken om kader aan te vullen i.p.v. in functie van hulpvraag

- Breed snorkelen
- Duiken waar nodig

the key is not to
prioritize what's
on your schedule
but to schedule
your priorities.

stephen covey

Onderwijs- en opvoedingsbehoeften centraal

- Hoe concreter het beeld van onze leerling, hoe makkelijker het zal zijn om te zien wat onze leerling nodig heeft.
- Tip: Vermijd containerbegrippen.

Transactioneel, wisselwerking

- Kijk heel gericht naar de samenhang tussen de verschillende componenten, trek pijlen om mogelijke verbanden te duiden
- **Valkuil:** Enkel clusteren/classificeren in leerlingendossier op het einde van een diagnostisch traject voor verslaggeving

Positieve benutten

- Kijk heel gericht naar de ondersteunende factoren en de sterktes bij de leerling
- Tips:
 - In overzicht ICF (+) en (-) aanduiden of door kleuren aangeven.
 - Belang wanneer het wel lukt. Bv. "kan optellen en aftrekken tot tien, brug over tien lukt wisselend" (ipv "achterstand rekenen")

Constructief samenwerken

- Tracht de relevante info van iedere betrokkene in kaart te brengen.
- Concrete formulering info roept herkenbaarheid op.
- Tip: Geef bron van info aan:

“neemt actief deel aan de les (leerkracht Nederlands), toont weinig interesse in het klasgebeuren (leerkracht Frans)”

Ouders en leerkracht doen ertoe

- Wat is hun visie? Wat zijn hun verwachtingen? Hebben we voldoende zicht op klassituatie en opvoedingssituatie?
- Externe factoren kunnen heel uitgebreid zijn!
- **Valkuil:** focus vooral leggen op activiteiten en participatie, weinig inzicht in verbanden met externe factoren (opvoedingssituatie en onderwijssituatie)

Systematisch en transparant

- Maak interne afspraken over de manier waarop ICF ingezet wordt en informeer school, ouders en leerlingen hierover.
- **Valkuil:** Enkel oefenen ICF-CY bij complexe casussen.
- Tips:
 - ICF al gebruiken van bij de start HGD-traject, niet enkel voor (eind)verslag
 - Zorgvuldig/bewust zijn met verklaringen => formuleer het als hypothese of onderzoeksvraag

En in het CLB-leerlingendossier?

Schooljaar 2019-2020

Functie Onderwerp Actor Datum Eigenaar

☰ Onthaal - Onthaal - Leren en studeren - niet gespecificeerd

ICF

📖 Onthaal

Leren en studeren - niet Zorgcoördinator/leerling... 20/09/2019

Lies Verlinde

📖 HGD - intake

PSYCHO-SOCIAAL FUNC... Moeder 02/10/2019

Lies Verlinde

Current

Activiteiten

Activiteiten

- Leren en toepassen van kennis
- Algemene taken en eisen
- Communicatie
- Mobiliteit
- Zelfverzorging
- Huishouden
- Tussenmenselijke Interactie
- Belangrijke levensgebieden
- Maatschappelijk, sociaal en burgerlijk leven

Gemotiveerd verslag M-decreet

Synthese van het handelingsgericht diagnostisch traject in overleg met alle actoren

3. Functioneren van de leerling binnen zijn context

3.1. Activiteiten

3.2. Participatie

3.3. Functies en anatomische eigenschappen

3.4. Externe factoren

3.5. Persoonlijke factoren

3.6. Eventuele categoriale classificatie(s)

**STILSTAAN
BIJ JE
HANDELEN
IS
VOORUITGANG**

Loesje

Bedankt voor uw aandacht!

